

Girls On Film

De ferm zwaaiende cape van Darth Vader, de klasieke garderobe van Holly Golightly – **filmkostuums** doen veel voor de status van een *personage*. Het *Victoria and Albert Museum* wijdt een tentoonstelling aan iconische filmkostuums. Vogue's favoriete mode van het *WITTE DOEK*.

— TEKST NYNKE VAN SPIEGEL

ELEGANTIE VERTAALD IN TULE

Grace Kelly in Rear Window, Alfred Hitchcock, 1954

Knipoog naar New Look

Als de camera uitzoomt in de eerste scène van *Rear Window* zien we Grace Kelly in een jurk met een zwart lijfje en een zee aan tule en organza eronder: *The Paris Dress*. De jurk is met de hand gemaakt en ontworpen door de beroemde Edith Head. Head is in die tijd hoofd kostuumontwerper bij Paramount Pictures en medeverantwoordelijk voor de beroemde Grace Kelly-look. Kelly kleedt zich privé graag in Dior en Balenciaga en de ontwerper vertaalt Kellys stijl door in de garderobes voor de films *Rear Window* en *To Catch a Thief*.

The Paris Dress is een vette knipoog naar de beroemde Corolle-collectie van Christian Dior uit 1947 – die door de Amerikaanse modebladen werd omgedoopt tot *New Look* – met de v-hals (voor en achter) en de hoge, strakke taille, het extra volume op de heupen.

Kellys karakter

Hitchcock stelde specifieke eisen aan het uiterlijk van zijn heldin. Iedere kleur en ieder ontwerp draagt bij aan haar uitstraling: naarmate het verhaal en haar karakter zich ontwikkelen (en hoofdrolspeler Jeff haar meer als *marriage material* gaat zien), veranderen ook de jurken die Kelly draagt. Hitchcock beschrijft haar *personage* – Lisa Fermont, een voormalig model – als een 'intelligente, wonderschone vrouw, sensueel en verzorgd'. Het karakter van Kelly is gemodelleerd naar covergirl en mode-expert Anita Colby, een Californische *socialite*. Een vrouw die een jurk nooit twee keer naar openbare gelegenheden zou dragen.

Ontwerper Edith Head

Edith Head is een van de meest succesvolle kostuumontwerpers van haar tijd. Ze bluft zich bij Paramount binnen met gestolen tekeningen (van klasgenoten) en klimt op tot hoofdontwerper. Tijdens haar carrière wordt ze maar liefst 35 keer genomineerd voor een Oscar. Acht keer wint ze het beeldje, onder meer voor de kostuums uit *All About Eve* (met Bette Davis) en *Roman Holiday* (met Audrey Hepburn).

12.000 dollar

In 2010 werden bij veilinghuis Christie's in Londen Hollywood-memorabilia geveild, waaronder *The Paris Dress*. De jurk bracht maar liefst ruim twaalfduizend dollar op, meer dan verwacht. Blijkbaar spreken de magie van Grace Kelly en haar elegantie nog steeds tot de verbeelding.

1954, Edith Head werkt aan de jurk van Grace Kelly

Het vak van binnenuit

Regisseur Tim Burton zei ooit: 'Een goed filmkostuum verbeeldt het innerlijk van je personage, dat vind ik er zo mooi aan.' Meer lezen? Deborah Nadoolman Landis, ontwerper voor onder meer *Raiders of the Lost Ark* en *Coming to America*, maar ook voor Michael Jacksons *Thriller* én gastcurator van de tentoonstelling in het V&A Museum, bracht deze zomer het boek *FilmCraft: Costume Design* uit, met originele schetsen en verhalen. Te bestellen via Amazon en The American Book Center.

HOE HET COLBERTJE COOL WERD

Diane Keaton in Annie Hall van Woody Allen, 1977

Vrijdenkende bohemien

Dankzij Diane Keaton in de film *Annie Hall* wordt in de jaren zeventig menige mannenkast geplunderd door vrouw, vriendin of dochter. In de film wandelt en tennis Keaton zich een weg door New York in herenpantolons, kaki chino's, overhemden en oversized blazers. Ook draagt ze graag een ouderwetse herenhoed die ze tot over haar oren trekt en schuwt ze de stropdas en het pochet niet. Dankzij *Annie Hall* krijgt de mannenlook voor vrouwen een andere invulling; de strak gesneden pakken van Yves Saint Laurent worden vooral gebruikt om macht mee uit te stralen, terwijl uit de stijl van *Annie Hall* eerder iets van een vrijdenkende bohemien spreekt.

Diane Keaton vs. Ruth Morley

Over de oorspronkelijke titel van de film, *Anbedonia*, breekt iedereen zijn tong. Dus besluit Woody Allen de film naar zijn hoofdrolspeelster te noemen: Keatons meisjesnaam is Hall. Allen kiest haar niet voor niets als zijn tegenstander. Haar licht neurotische manier van spelen en haar stijl trekken hem aan. Veel van de filmkleding komt rechtstreeks uit Keatons eigen kledingkast. De actrice gaat in het dagelijks leven in laagjes en van kin tot teen gekleed de straat op. Stylist Ruth Morley is verantwoordelijk voor de garderobe van de hoofdrolspelers. Maar als Keaton in haar eigen kleding op de set verschijnt,

vraagt Allen de stylist Keaton met rust te laten, omdat de outfit perfect past bij het personage Annie. Tot grote frustratie van Morley, die later wel de eer krijgt voor de *Annie Hall*-stijl.

Cool looking women

Keaton schrijft later in haar biografie over de stijl in *Annie Hall*, dat het een samenraapsel is van wat ze op straat ziet bij modebewuste vrouwen. 'Ik droeg wat ik zelf wilde, zoals Allen me had opgedragen. Of eerlijk gezegd: een mengelmoes van de stijlen die ik afkeek van *cool looking women* in New York. Annie's kaki broek, de gilets en stropdas komen van hen. De hoed keek ik af van Aurore Clément, de vrouw van Dean Tavoularis, die op de set van *The Godfather II* verschijnt met een mannenhoed over haar voorhoofd getrokken. Die hoed werd de *finishing touch* voor de *Annie Hall*-look.'

Lauren of niet Lauren

Op de aftiteling staat Ralph Lauren vermeld als ontwerper en dat heeft hem geen windeieren gelegd. De broeken, de blazers: de stijl wordt zijn handelsmerk. Later maakt de dochter van Morley meer dan eens duidelijk dat Ralph Lauren helemaal niet verantwoordelijk was voor een groot deel van de kleding. 'Eén tuxedojasje en een blazer die Annie Hall in de film droeg zijn van Ralph Lauren en hooguit twee jasjes van Woody Allen. Maar Lauren heeft er wel zijn reputatie op gebouwd.

Kostuumontwerper Theoni Aldridge van *The Great Gatsby* heeft Lauren later nog aangeklaagd voor het onterecht op-eisen van de kledingcredits.' Hoe het ook zij: mede dankzij Keaton is de catwalk om de zoveel jaar het toneel van pantolons en (oversized) colberts. —

In het V&A Museum zijn vanaf dit najaar beroemde filmkostuums aan een deskundig oordeel te onderwerpen. Interviews met ontwerpers geven inzicht in het ontwerpproces en acteurs Meryl Streep en Robert de Niro vertellen, op film, aan de hand van vijf beroemde personages die zij gespeeld hebben hoe de karakters deels tot stand kwamen via de kostuums die zij droegen.

Hollywood Costume, in het Londense Victoria and Albert Museum – kleding van meer dan 100 iconische filmpersonages uit een eeuw Hollywoodfilms, 20 oktober 2012 t/m 27 januari 2013, vam.ac.uk.